

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi BD 60510100
2023 yil "26" 178

(Tasdiqlayman»

Termiz davlat universiteti

o'quv ishlari prorektori

Sh. R.To'rayev

8 2023y.

Z O O G E O G R A F I Y A

fanidan

S I L L A B U S

(Biologiya 3-kurs kunduzgi ta'lim)

Bilim sohasi: 500000 - Tabiiy fanlar, matematika va statistika
Ta'lim sohasi: 510000 - Biologik va turdosh fanlar
Ta'lim yo'nalishi: 60510100 - Biologiya (turlari bo'yicha)

Fanga oid ma'lumotlar

Fanning malakaviy kodi:	2.05
O'quv yili:	2023/2024
Semestr:	5
Kafedra nomi:	Zoologiya
Ajratilgan soatlar:	180 soat
Ajratilgan kreditlar soni:	4
Fan turi:	Tanlov
Professor-o'qituvchi:	Raxmatullayev Baxodir Amanovich Saidova Elmira Anvarovna
E-mail\ telefon:	<i>raxmatullayev baxodir@mail.ru. (93)-633-73-33</i> <i>saidovaelmira@mail.ru/ (99)-710-11-50</i>
Qabul soatlari:	Kafedrada tasdiqlangan reja-grafik asosida Soatlar taqsimoti:
	Semestr
	V- semester
Umumiy o'quv soati:	120
Auditoriya soati	60
Ma'ruza	30
Amaliy	30
Mustaqil ta'lim	60

Termiz-2023

Syllabus O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi 2021 yil 16-iyuldagi 311-son buyrug'ining 1-ilovasi "O'zbekiston Davlat Standarti O'zbekiston uzluksiz ta'limining Davlat Ta'lim Standartlari Oliy ta'limning Davlat Ta'lim Standarti Asosiy qoyidalar" mundarijasining 5-§ "Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari o'quv rejaları va o'quv dasturlari mazmuniga qo'yiladigan umumiy talablar" 10.2.4. "O'quv dasturlarini ishlab chiqish, tasdiqlash va ta'lim jarayoniga joriy etish qo'yidagi tartibda amalga oshiriladi:" bandi va shu bandning 2-xat boshi talabiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

B. Raxmatullayev TerDU, Zoologiya kafedrası katta o'qituvchisi, b.f.f.d.
E. Saidova TerDU, Zoologiya kafedrası o'qituvchisi

Taqrizchilar:

X. Eshova Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston
Milliy universiteti Zoologiya kafedrası professori
F. Yuldoshev Andijon davlat universiteti, "Zoologiya va biokimyo"
kafedrası dotsenti, biologiya fanları nomzodi

Syllabus Zoologiya kafedrasining 2023 yil 24-06 dagi " "-son yig'ilishida muhokama qilingan va fakultet Kengashiga tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: [Signature] A. Bekmurodov

Syllabus Tabiiy fanlar fakulteti Kengashining 2023 yil 22-07 dagi " "-son yig'ilishida muhokama qilingan va universitet o'quv-uslubiy Kengashiga tavsiya qilingan.

Fakultet Kengashi raisi: [Signature] A. Sh. Xurramov

Syllabus universitet o'quv-uslubiy Kengashining 2023 yil 30-06 dagi " "-son yig'ilishida tasdiqlangan.

O'quv metodik boshqarma boshlig'i: [Signature] A. Ibragimov

Fan/modul kodi 2.05		O'quv yili 2023-2024	Semestr 5	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Zoogeografiya	60	60	120	

I.MODUL TAVSIFI (Description)

Zoogeografiya fani umurtqali va umurtqasiz hayvonlarning hayot kechirishi, tarqalishi hamda yashash muhiti bilan munosabatlarini shuning bilan birga hayvonlarning o'zaro munosabatlarni bilish asosida foydali turlarini muhofaza qilish va ulardan foydalanish, zararli turlarini sonini cheklash muhim ahamiyatga ega. Turli faunistik viloyatlardan kelib chiqqan hayvon turlari umumiylik holatini, endemik hayvonlar va kosmopolit turlarini o'rganish muhim ahamiyatga ega.

II.FANNING MAZMUNI

Zoogeografiya fani yer sharida tirik organizmlarning tarqalish qonuniyatlarini shuning bilan birga ularning taqsimlanishi, hayvonlarning biotsenozlarini o'zaro bog'liq holda o'rganadi.

Fanning o'qitishning vazifasi:

- Hayvonlarning biotsenozda tarqalish qonuniyatlarini o'rganish.
- Fauna hamda aniqlangan turlarning hozirgi vaqtda joylashish qonuniyatlari va sabablarini o'rganish.
- Antropogen ta'sir natijasida areal va populyatsiyalarning o'zgarishi.
- Hayot jarayoni qonuniyatlarini o'rganish, shuningdek insonning tabiiy tizimlarga va biosferaga bo'lgan ta'sirini bir butun holda o'rganish
- Populyatsiyalar sonini saqlab qolish.
- Biosferaning ayrim qismlarini etalon sifatida saqlab qolish.
- Ovchilikni xo'jalik sohasiga o'tkazish.
- Kelajakda hayvonot dunyosining o'zgarishini basharotlash.
- Turli hududlarda hayvonlar guruhi va faunasini o'rganishga, ya'ni hayvonlarning turi, ekologik tarkibi va uning mavsumiy dinamikasini, zichligini va muhim turlar sonini, hayvonlar guruhining hududiy tarkibini, hayvonlarning landshaftdagi boshqa elementlar bilan aloqasini, jamiyatdagi turli faoliyatlar ta'siri ostida hayvon guruhlari va faunaning o'zgarishini o'rganish.

III. ASOSIY NAZARIY QISM (ma'ruza mashg'ulotlari)

III.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: (THEMES)

1-mavzu. Kirish. Zoogeografiya fanining mazmuni, obekti, fanning maqsad va vazifalari hamda rivojlanish tarixi

Rossiyada XIX asr oxiri va XX asr boshlarida umurtqalilar ekologiyasi asoschilari N.L.Seversov, M.A.Menzbir, O. Kovalevskiy, D.N.Kashkarovlarning tadqiqot ishlarining mazmuni. 1920-30 yillarda O'rta Osiyoda ekologo-faunistik izlanishlar. Ushbu maktabni rivojlantirishda T.Zoxidov, O.P.Bogdanov asarlarida umurtqali hayvonlarning ekologik faunasini rivojlantirilishi.

2-mavzu. Hayvonlar biosferaning tarkibiy qismi sifatida

Hayvonlarning biosferada tarqalishi va uning muhit sharoitlari bilan bog'liqligi. Chuchuk suv havzalarida, quruqlikda hayvonlarning tarqalishi va yashash sharoitlari.

3-mavzu. Quruqlikning zoogeografik rayonlashtirilishi

Zoogeografik hududlar faunasini o'rganishning nazariy va amaliy ahamiyati.

4-mavzu. Cho'l mintaqasining faunasi va uning zoogeografik xususiyatlari

Cho'l mintaqasining ekologik-geografik tavsifi. Cho'lning-hayvonlarning yashash muhiti sifatida namayon bo'lishi.

5-mavzu. O'rta Osiyo cho'llari faunasi va uning zoogeografik xususiyatlari

O'rta Osiyo cho'llari faunasiga umumiy tavsif. Antropogen omillarning cho'l mintaqasi hayvonot dunyosiga ta'siri va uning oqibatlari.

6-mavzu. Fauna haqidagi ta'limot asoslari va uning ahamiyati

Zoogeografiyada fauna tushunchasi, fauna tarkibi. Endemizm, Fauna yoshi va fauna genezisi. Boy va kambag'al faunalar, ularni belgilovchi ekologik omillar, Faunaga antropogen omillarning ta'siri.

7-mavzu. Areal haqidagi ta'limot asoslari

Zoogeografiyada areal tushunchasi. Areallarni xaritalashtirish uslublari. Areal ko'lami, shakli va ularni belgilovchi asosiy omillar. Areal tiplari va ularning xususiyatlari. Arealda hayvonlarning tarqalishi va uning xususiyatlari.

8-mavzu. Avstraliya zoogeografik hududi. Faunaning antropogen transformatsiyasi

Avstraliya hududining geografik oʻrni va tabiiy sharoiti. Avstraliya faunasiga umumiy tavsif. Avstraliya kenja hududi. Papuas (Yangi-Gvineya) kenja hududi. Faunani “Yevropalashirilishi” va uning ahamiyati. Mahalliy faunaning muhofazalanishi. Yangi Zelandiya zoogeografik hududi. Yangi Zelandiya hududining zoogeografik oʻrni va tabiiy sharoiti. Yangi Zelandiya faunasiga umumiy tavsif.

9-mavzu. Neotropik zoogeografik hududi

Neotropik hududining geografik oʻrni va tabiiy sharoiti Neotropik hududi faunasiga umumiy tavsif. Karib kenja hududi. Markaziy Amerika kenja hududi. Amozoniya kenja hududi. Patagon-Chili kenja hududi hayvonot olamining oʻziga xos xususiyatlari.

10-mavzu. Efiopiya zoogeografik hududi

Efiopiya hududining geografik oʻrni va tabiiy sharoiti. Efiopiya faunasiga umumiy tavsif. Sharqiy-Afrika kenja hudud. Gʻarbiy-Afrika kenja hududi. Janubiy-Afrika yoki Kap kenja hududi. Efiopiya faunasining antropogen omillar taʼsirida oʻzgarishi va uni muhofaza qilish chora-tadbirlari.

11-mavzu. Madagaskar zoogeografik hududi

Madagaskar hududining geografik oʻrni va tabiiy sharoiti. Madagaskar faunasiga umumiy tavsif.

12-mavzu. Hindi-Malay zoogeografik hududi

Hindi-Malay hududining geografik oʻrni va tabiiy sharoiti. Hindi-Malay faunasiga umumiy tavsif. Hindi-Xitoy (Birma-Xitoy) kenja hududi. Malay kenja hududi.

13-mavzu. Neoarktika zoogeografik kenja hududi

Golarktika hududining geografik oʻrni va tabiiy sharoiti. Golarktika faunasiga umumiy tavsif. Neoarktika kenja hududi.

14-mavzu. Paleoarktika zoogeografik kenja hududi

Paleoarktika kenja hududi. MDH hududidagi tabiiy zonalar faunasi.

15-mavzu. Okean faunasini zoogeografik rayonlashtirish xususiyatlari

Tropik – Atlantik zoogeografik hududi. Tropik –Hindo – Patsifik zoogeografik hududi. Antarktika zoogeografik hududi. Dunyo okeani hayvonot dunyosining muhofazalanishi. Dunyo okeanining zoogeografik taqsimlanishi. Arktika zoogeografik hududi. Boreo – Patsifik hududi. Boreo – Atlantik hudud.

IV. Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar (list of seminar topics)

Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotga tayyorgarlik talabidan nazariy olingan bilimlarini mustahkamlashni, yanada chuqurlashtirishni va umumlashtirishni talab qiladi. Har bir tanlangan amaliy mavzusi ilmiylikni, zamonaviylikni talab qiladi, chunki har bir topshiriqda yangilik elementlari bo'lishi lozim

1. Quruqlikning zoogeografik viloyatlarini tahlil qilish va xaritaga tushirish
2. Yer sharidagi cho'l zonalari faunasini o'rganish va xaritaga tushirish
3. O'rta Osiyo cho'llari faunasini o'rganish va xaritaga tushirish
4. Avstraliya zoogeografik hudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish
5. Neotropik zoogeografik hudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish
6. Efiopiya zoogeografik hudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish
7. Madagaskar zoogeografik hudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish
8. Hindi-Malay zoogeografik hudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish
9. Neoarktika zoogeografik kenja hudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish
10. Paleoarktika zoogeografik kenjahudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish
11. Okeanlarning zoogeografik hududlari faunasini o'rganish va xaritaga tushirish
12. Yer shari iqlim mintaqalarini tahlil qilish va xaritaga tushirish
13. Yer shari tabiat zonalarini tahlil qilish va xaritaga tushirish
14. O'zbekistonni zoogeografik rayonlashtirish
15. Surxondaryoning hayvonot dunyosini o'rganish

V. MUSTAQIL TA'LIM VA MUSTAQIL ISHLAR (Independent study and independent work)

Mustaqil ta'lim ma'ruza, amaliy mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rishdan tashqari fan dasturida ko'rsatilmagan, ammo fan bo'yicha talabanning bilim doirasini kengaytiruvchi qo'shimcha mavzular doirasida berilgan topshiriq savollarini o'z ichiga oladi.

1. O'rta Osiyoda zoogeografiya fanining rivojlanishi
2. Quruqlikda hayvonlarning tarqalishi va yashash sharoiti
3. Yer shari faunistik viloyatlarini xaritaga tushirish
4. Antropogen omillarning cho'l mintaqasi hayvonot olamiga ta'siri
5. Sahroi Kabir cho'li faunasiga tavsif
6. O'rta Osiyo cho'llariga umumiy tavsif
7. Faunaga antropogen omillarning ta'siri

8. O'rta Osiyo tog'lari va cho'llari faunasi bo'yicha N.M. Fedorovskiy tadqiqot ishlari
9. Tur arealini o'rganishning ahamiyati
10. Avstraliya mahalliy faunasining muhofazalanishi
11. Yangi Zelandiya hududi tabiat zonalari
12. Avstraliya hududi uchun xarakterli hayvonlar
13. Neotropik zoogeografik hududi tabiat zonalari
14. Neotropik zoogeografik hududi ixtiofaunasi
15. Efiopiya faunasining tabiat zonalari bo'yicha tarqalishi
16. Nil daryosi ixtiofaunasi
17. Madagaskar zoogeografik hudud tabiat zonalari
18. Madagaskar ornitofaunasi
19. Hindi-Malay hududi tabiat zonalari
20. Hindi-Malay zoogeografik hudud ornitofaunasi
21. Neoarktika zoogeografik hududining tabiat zonasi
22. Neoarktikaning xarakterli hayvonlari
23. Paleoarktikaning xarakterli hayvonlari
24. MDH hududi faunasiga antropogen omillarning ta'siri
25. Dunyo okeani hayvonot olamiga antropogen omillarning ta'siri
26. Okean hayvonlarining o'zaro qiyosiy tahlili
27. Iqlim mintaqalarining hosil bo'lish
28. Ekvatorial o'rmonlar zonasi.
29. Surxondaryo ixtiofaunasini o'rganish
30. Surxondaryoning ornitofaunasini o'rganish

Izoh-Mustaqil ta'lim va mustaqil ish mavzulari hamda ularning bajarilish shakllari, tegishli maksimal ball va topshirish muddatlari modul-kredit bo'yicha taqsimot jadvalida berilgan.

Modul- kredit bo'yicha mavzularning taqsimoti

Modul N.	Mavzular	Dars turi	Soati	Ball	Mustaqil ta'lim va mustaqil ish	Bajarish shakli	Vaqt	Ball	Muddati.
I	Kirish. Zoogeografiyaning mazmuni va ob'ekti, zoogeografiya fanining maqsad va vazifalari. Zoogeografiyaning rivojlanish tarixi.	M	2		O'rta Osiyoda zoogeografiya fanining kivojlanishi	Konspekt	2	2	
	Hayvonlar biosferaning tarkibiy qismi sifatida	M	2		Quruqlikda hayvonlarning tarqalishi va yashash sharoiti	Konspekt	2	1	
	Quruqlikning zoogeografik rayonlashtirilishi	M	2						
	Quruqlikning zoogeografik viloyatlarini tahlil qilish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	Yer shari faunistik viloyatlarini xaritaga tushirish	Kontur xarita	2	1	
	Cho'l mintaqasining faunasi va uning zoogeografik xususiyatlari	M	2		Antropogen omillarning cho'l mintaqasi hayvonot olamiga ta'sir	Konspekt	2	1	
	Yer sharidagi cho'l faunasini o'rganish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	Sahroi Kabir cho'li faunasiga tavsif	Kontur xarita	2	1	
	O'rta Osiyo cho'llari faunasi va uning zoogeografik xususiyatlari	M	2		O'rta Osiyo cho'llariga umumiy tavsif	Konspekt	2	1	
	Fauna haqidagi ta'limot asoslari va uning ahamiyati	M	2		Faunaga antropogen omillarning ta'siri	Konspekt	2	1	
	O'rta Osiyo cho'llari faunasini o'rganish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	O'rta Osiyo tog'lari va cho'llari faunasi bo'yicha N.M. Fedorovskiy tadqiqot ishlari	Kontur xarita	2	1	
	Areal haqidagi ta'limot asoslari	M	2		Tur arealini o'rganishning ahamiyati	Konspekt	2	1	
Jami:			20	1,5			20	3 7	
Oraliq nazorat						Test		4	
II	Avstraliya zoogeografik hududi. Faunaning antropogen transformatsiyasi	M	2		Avstraliya mahalliy fauna-sining muhofazalanishi	Konspekt	2	2	
					Yangi Zelandiya hududi tabiat zonalari	Konspekt	2	1	
	Avstraliya zoogeografik hudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	Avstraliya hududi uchun xarakterli hayvonlar	Kontur xarita	2	1	

	Neotropik zoogeografik hududi	M	2		Neotropik zoogeografik hududi tabiat zonalari	Konspekt	2	1	
	Neotropik zoogeografik hudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	Neotropik zoogeografik hududi ixtiofaunasi	Kontur xarita	2	1	
	Efiopiya zoogeografik hududi	M	2		Efiopiya faunasining tabiat zonalari bo'yicha tarqalishi	Konspekt	2	1	
	Efiopiya zoogeografik hudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	Nil daryosi ixtiofaunasi	Kontur xarita	2	1	
	Madagaskar zoogeografik hududi	M	2		Madagaskar zoogeografik hudud tabiat zonalari	Konspekt	2	1	
	Madagaskar zoogeografik hudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	Madagaskar ornitofaunasi	Kontur xarita	2	1	
	Hindi-Malay zoogeografik hududi	M	2		Hindi-Malay hududi tabiat zonalari	Konspekt	2	1	
	Hindi-Malay zoogeografik hudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	Hindi-Malay zoogeografik hudud ornitofaunasi	Kontur xarita	2	1	
	Jami:		20	2.5			20	5 7	
	Oraliq anzorat					Test		4	
III	Neoarktika zoogeografik hududi	M	2		Nearktika zoogeografik hududining tabiat zonasi	Konspekt	2	1	
	Neoarktika zoogeografik kenja hudud faunasini o'rganish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	Nearktikaning xarakterli hayvonlari	Kontur xarita	2	0,5	
	Paleoarktika zoogeografik kenja hududi	M	2		Paleoarktikaning xarakterli hayvonlari	Konspekt	2	1	
	Paleoarktika zoogeografik hudud mintaqalari faunasini o'rganish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	MDH hududi faunasiga antropogen omillarning ta'siri	Kontur xarita	2	0,5	
	Okean faunasini zoogeografik rayonlashtirish xususiyatlari	M	2		Dunyo okeani hayvonot olamiga antropogen omillarning ta'siri	Konspekt	2	2	
	Okeanlarning zoogeografik hududlari faunasini o'rganish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	Okean hayvonlarning o'zaro qiyosiy tahlili	Kontur xarita	2	1	
	Yer shari iqlim mintaqalarini tahlil qilish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	Iqlim mintaqalarining hosil bo'lishi	Kontur xarita	2	0,5	
	Yer shari tabiat zonalari tahlil qilish va xaritaga tushirish	A	2	0,5	Ekvatorial o'rmonlar zonasi	Kontur xarita	2	0,5	
	O'zbekistonni zoogeografik rayonlashtirish	A	2	0,5	Surxondaryo ixtiofaunasini o'rganish	Kontur xarita	2	0,5	

Surxondaryoning hayvonot dunyosini o'rganish	A	2	0.5	Surxondaryo ornitofaunasini o'rganish	Kontur xarita	2	0,5	
Jami:		20	3,5			60	4	
Oraliq nazorat			7.5		Test		4	
Hammasi:		60	8,0			60	12	
							18	

VI. Ta'lim natijalari (Kasbiy kompetensiyalari) Learning Outcomes (Professional Competences)

Zoogeografiya fanini o'zlashtirish uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalangan holda, yangi informatsion – pedagogik texnologiyalarni tadbiq etib, talabalarda bilim, ko'nikma va malakalar shakllanadi. Shuningdek, atroflicha bilim olish maqsadida, talabalarga musqatil ish va mustaqil ta'lim beriladi. Bu fanning yutuqlarni tibbiyot, veterinariya va xalq xo'jaligining boshqa sohalariga tadbiq etish maqsadga muvofiqdir.

VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari

(Educational technologies and): methods:

ma'ruzalar; kompyuter texnologiyasi asosida slaydlar namoyishi
amaliy mashg'ulotlar; laboratoriya usulida olib boriladi
plastik usullar; albom-chizma
interfaol keys-stadilar;
guruhlarda ishlash; klaster
taqdimotlarni qilish;
individual loyihalar;
jamo va kichik guruh bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

VIII. Kreditlarni olish uchun talablar (Requirements for obtaining loans):

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishni topshirish.

IX. Talabalar bilimini kredit-baholash tizimi asosida nazorat qilish jadvali va baholash mezonlari(Assessments)

Zoogeografiya faniga ta'lim yo'nalishida 30 soat ma'ruza, 30 soat seminar va 120 soat mustaqil ta'lim ajratilgan. Universitet nizomi bo'yicha bu 180 soat yuklama hajmiga 6 kredit beriladi. Hemis dasturidagi kredit baholash tizimidagi 100 bal,

o'zlashtirish chegarasi esa 60 foizdir. Joriy va oraliq nazoratida talaba jami 50 ball to'plashi mumkin. Talaba yakuniy nazoratda esa 50 ball to'playdi.

JN mezon:

JN: Talaba amaliy mavzu rejasiga tayyorlanib muhokamada qatnasha, har bir mavzu uchun **0,53** ball berib boriladi, jami **8** ball to'playdi. (**15** ta mavzu***0,5** ball=**7,5** ball, kreativ fikri bo'lsa **0,5** ball beriladi). **1-15** mustaqil ish topshiriqlarining mohiyatiga qarab har biriga **0,5** yoki **1** balldan beriladi, jami **12** ball to'playdi. Talaba TMI topshiriqlarining **1-15** mavzularini **kontur xarita** shaklida taqdim etib boradi. Har bir amaliy mashg'ulotida bitta amaliy va bitta mustaqil ish mavzusini konspektlashtirish lozim. Keyingi mashg'ulotda o'tilgan amaliy va mustaqil ish mavzusi so'ralmaydi hamda ball berilmaydi.

JN ballar(20ball) konvertasiyasi

Baho	Ball	o'zlashtirish
“5”	18-20	90-100%
“4”	14-17	70-89,9%
“3”	12-13	60-69,9%
“2”	11	0-59,9%

ON mezon (30ball)

ON: Oralq nazorati ma'ruza mashg'uloti tugagandan so'ng o'tkaziladi. Oraliq nazoratida talabaga og'zaki yoki test savollari asosida 12 ball olishi mumkin. ON mustaqil ishi uchun modul jadvali asosida topshiriqlarini berilgan muddatda topshiradi. **Belgilangan muddatda taqdim qilinmagan mustaqil ishlar qabul qilinmaydi.** Modulda belgilangan mustaqil ta'lim va mustaqil ish uchun talaba **18 ball** to'playdi. Talaba umumiy **30 ball** to'playdi.

ON ballar konvertasiyasi.

Baho	Ball	o'zlashtirish
“5”	27-30	90-100%
“4”	21-26	70-89,9%
“3”	18-20	60-69,9%
“2”	17	0-59,9%

YaN mezon(50ball)

YaN: Yakuniy nazorat test shaklida o'tkazilsa, talabaga 25 ta savoldan iborat variantlar taqdim etiladi. Ularning uchida mustaqil ta'limlarga tegishli savollar bo'ladi. Har bir test savollariga to'g'ri javob javob bergani uchun 2 ball beriladi. Jami 50 ball).

YAN ballr konvertasiyasi

Baho	Ball	o'zlashtirish
“5”baho	45-50	90-100%
“4”baho	35-44	70-89,9%
“3”baho	30-34	60-69,9%
“2”baho	29	0-59,9%

1-Izoh: O'ROO'MTVning 2018 yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrugi (OTM talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi to'grisidagi nizom) **1-jadvali** (baholashni “5” baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o'tkazish jadvali) **2- jadval** (Oliy ta'lim talabalar o'zlashtirishini baholash tizimlarini qiyosiy taqqoslash jadvali **O'zbekiston tizimi**) asosan konvertasiya qilinadi.

2-izoh: VMning 2020 yil 31 dekabrda 824-sonli (OTM ta'lim jarayonini tashkil etish bilan bogliq tizimni takomillashtirish chora-tadbirlari to'grisida) qarori 1-ilovasi (OTM o'quv jarayoniga kredit-modul tizimini joriy etish tartibi to'grisida nizom) ning 1-bob 1-4 bandi, 4-bob 11-14 bandi, 6-bob 29-30-31 bandi, 8-bob 41 bandiga muvofiq kredit beriladi.

Talabalar o'zlashtirishini baholash tizimlarini qiyosiy taqqoslash JADVALI

“5”baholik tizimi	Yevropa kredit transfer tizimi (ESTS-Europen Credit Transfer System)	“100” ballik shkala (%)
“5”(a'lo)	“A”	90 — 100
“4”(yaxshi)	“B”	70 — 89,9
	“C”	

Asosiy adabiyotlar:

1. Xolboyev F., Azimov D., Shernazarov YE. “Zoogeografiya” Toshkent – “Barkamol fayz media” – 2018.
2. Абдурахмонов Г.М., Лопатин И.К., Исмаилов Ш.И. “Основи зоология и зоогеография” М. 2001.
3. Кобишев Н.М. “География животных с основами зоологии” М. Просвещения, 1988.

Qo'shimcha adabiyotlar:

4. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent. O'zbekiston nashriyoti, 2017.
5. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. Toshkent. O'zbekiston nashriyoti, 2017.

6. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo yetamiz. Toshkent. O‘zbekiston nashriyoti, 2016.
7. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik –har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. Toshkent. O‘zbekiston nashriyoti, 2017.
8. Блинников В.И. “Зоология с основами экология” М. Просвещение, 1990.
- 9.”Surxondaryoning hayvonot dunyosi” A.Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti. Toshkent. 2008
10. Abdug‘aniyev.I., Mamatkarimov.A. “Qiziqarli geografiya” Toshkent – “Fan va texnologiya” – 2007
11. Второв П.П., Дроздов Н.Н. “Биогеография” М. Просвещение, 1948.

Axborot manbalari

12. Oquv uslubiy ta’minot – O’UT fakultet kutubxonasi fondida
13. www.ziyo.net.uz
14. www.natlib.uz
15. <http://uzspb.uz>
16. <http://zoohistory.ru>
17. <http://www.ebio.ru>
18. <http://www.seaworld.org/animal>
19. <http://www.zin.ru>

XII. Termiz davlat universiteti Zoologiya kafedrasida ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.

Fan (modul) uchun ma’sullar:

- B.A.Raxmatullayev - TerDU, Zoologiya kafedrasida katta o‘qituvchisi, b.f.f.d.
E.A.Saidova - TerDU, Zoologiya kafedrasida o‘qituvchisi.

